

Pośpimy dłużej - w ten weekend (28/29.10) przesuwamy czas

W najbliższy weekend - w nocy w nocy z soboty 28/29 października cofniemy czas z godz. 3.00 na 2.00. Do czasu zimowego wraca się w ostatnią niedzielę października, a na czas letni przechodzi się w ostatnią niedzielę marca. Przesunięcie wskazówek zegara o godzinę to jedyny moment, gdy możemy pomajstrować w trybach rozpedzonego czasu, nadając mu nowy bieg.

Historia zmiany czasu rozpoczęła się kilka wieków temu, a pobudki jej ustanowienia są co najmniej zaskakujące - przynajmniej dla tych, którzy liczyli na historie o fazach księżyca czy o pełnych napięcia opowieściach z „dreszczykiem”. Przyczyna zmiany czasu jest bowiem bardzo przyziemna - za jej kulisami stoi twarda ekonomia. Cofanie a następnie przesuwanie wskazówek zegara miało przyczyniać się bowiem (i ma nadal) do efektywniejszego wykorzystania światła dziennego i oszczędności energii.

Pomysłodawcą zmiany czasu jest jeden z ojców-założycieli Stanów Zjednoczonych Benjamin Franklin. W swoim humorystycznym artykule zauważył, że wiosną ludzie wstają kilka godzin po wschodzie słońca, a wieczorami muszą pracować przy świecach. Zapobiegawczy polityk i wynalazca w jednym poczynił także skrupulatne obliczenia co do nadmiernej eksploatacji świec w związku z tym faktem. Poważnie do tematu zmiany czasu podszedł przedsiębiorca z drugiej strony globu, Brytyjczyk William Willett. Wszystkie swoje przemyślenia opisał w broszurce (sfinansowanej z własnych środków) „The Waste of Daylight”, wydanej w 1907 roku. Jednak argumenty podnoszone przez zwolennika teorii zmiany czasu nie znalazły uznania w rządzie.

Pionierami we wdrożeniu zmiany czasu okazali się Niemcy - to oni jako pierwsi przesunęli wskazówki zegara o godzinę. Stało się to 30 kwietnia 1916r. Wkrótce w ślady Niemiec poszli Anglicy, a 19 marca 1918 r. Kongres Stanów Zjednoczonych. Również Polska nie jest wyjątkiem - nad Wisłą zmiany czasu dokonywano parokrotnie - po raz pierwszy w trakcie I wojny, następnie w latach 1946-1949, 1957-1964 i nieprzerwanie od 1977 r. W sumie w noc z 28/29 października wskazówki przesuną mieszkańcy ok. 70 krajów. W Europie zmiana czasu nie obowiązuje jedynie w Islandii, na Białorusi oraz w Rosji (na całym obszarze, nie tylko w jej europejskiej części). Z kolei w Azji sytuacja ma się z gołą odwrotnie: tylko niektóre państwa tego kontynentu, jak Izrael, Syria i Iran, rozróżniają czas na zimowy i letni; tego podziału nie uznają m.in. Japonia, Chiny i Indie. Natomiast w Afryce zegarki przestawia się w Maroku, Libii i Namibii.

Bez względu na kraj, pobudki wprowadzenia zmiany czasu były jednakowe - miała służyć lepszemu dostosowaniu czasu pracy do długości dnia, a w efekcie - wykorzystaniu światła dziennego. Ale co tam wielka matematyka, w momencie gdy możemy poleniuchować godzinę dłużej!

Katarzyna Miszczuk